

קוראים, יוצאים ו... מצלמים! – סדנת צילום לט"ו בשבט

כמה מילות הכוונה למורה – חט"ע

שלום למורות ולמורים,
ההפעלה שלפניכם כוללת מצגת לכיתה (ניתן לקיים את הפעילות גם ללא המצגת, אם אין איך להקריין), דך לימוד, ומשימת צילום. **הסדר המומלץ הוא:**
צפייה במצגת,
לימוד הדף,
יציאה למשימת הצילום. (טיפים והכוונה למשימת הצילום – בעמוד הבא.)

1. מצגת

הצילומים במצגת באים להציג יחסים שונים בין האדם ובין הטבע, בעיקר בינו לבין הצמחים. התבוננו ותזהו בנקל: הרמוניה, ניצול לרעה, שימוש מושכל, נזק, שמירה והגנה על הטבע, ועוד. במצגת גם מופיעים שני קטעים:

א. מתוך דברים כ', "כי האדם עץ השדה" – זהו חוק מתוך חוקי המלחמה שבתורה, שעוסק בהגנה על העץ מתוך תמיהה: "כי האדם עץ השדה לבוא מפניך במצור???" – האם המצור והמלחמה הם נגד העץ או נגד בני אדם? לאחר מכן מסייגים ואומרים שרק בעצים שאינם עצי פרי אסור לפגוע, אבל בעצי סרק – מותר. האם יש כאן באמת הגנה על העץ, או רק דאגה **שהאדם** (שזקוק לפרי...) – לא ייפגע?

ב. מתוך מדרש "קהלת רבה" – הקטע המפורסם על אדם הראשון, שלאחר בריאת העולם הקב"ה הראה לו את העולם והזהיר אותו שלא יפגע בו, משום שאם יפגע ויקלקל, אין מי שיתקן אחריו. זו גישה אקולוגית מן המאה ה-7 לספירה, שמאוד הקדימה את זמנה!

2. דף הלימוד

ניתן ללמוד בזוגות או בקבוצות קטנות

1. קטע ראשון – איך צומחים?

הקטע הזה משווה למעשה בין צמיחתם של בני האדם לצמיחת העץ. מה שונה? מה דומה? הוא רלוונטי לנו, כי בית ספר הוא מקום שבו אנחנו מצמיחים אנשים, והוא מלווה אותם גם בשנות צמיחתם. יש בקטע כמה וכמה משפטים שיכולים להיות כותרת לצילום. כדאי לקרוא מעט בויקיפדיה, כדי להכיר גם את דמותו של אסף יגורי, המחבר.

2. קטע שני – ר' יצחק נפרד מרבי נחמן

הקטע הזה שכולו פרגון ואהבת אדם, מספר על פרידתם של שני חברים. אחד מהם רוצה לברך את חברו, אבל מכיוון שהחבר כל כך מוכשר ומצליח, נותר לו רק לברך אותו שבניו יהיו כמותו. הדבר נמשל לעץ מוצלח, ולברכה שגם נטיעות שיגדלו ממנו, יהיו כמותו. האם אנחנו היינו רוצים שתלמידנו יהיו כמותנו? האם תלמידנו היו רוצים להיות שונים מאיתנו? כמונו? האם זו אכן ברכה שבניו של אדם יהיו כמותו?

3. קטע שלישי – מתוך מסכת אבות ("כל שחוכמתו מרובה ממעשיו...")

קטע מעניין על היתרונות והחסרונות של מי שחכם אבל עושה מעט, וכן של מי שעושה הרבה, אבל לא בחוכמה. הקטע לכאורה מציג מצב אחד שהוא העדיף, אבל ניתן להתווכח על כך, ולא חייבים להסכים. הקטע הזה מיועד להיות מקור להשראה לדיון, על החשיבות של המעשים לעומת הדיבורים, או של החוכמה לעומת המעשה, כיוצא באלה.

4. הקטע האחרון – העץ הזה הוא אני

קטע מקסים, שתורגם בכשרון רב. גם כאן יש משפטים רבים שניתן לבחור אותם ככותרת לצילום. שימו לב שניתן להתייחס לדברים בביקורת: האם העץ הוא רק מכשיר בשביל לשמש את האדם? אין לו ערך וזכות לחיות בזכות היותו עצמו? אפשר אולי להיזכר כאן גם ב-"העץ הנדיב".

3. סדנת צילום

מבחינה טכנית, אנחנו נותנים לתלמידים 15 דקות להסתובב בחוץ ולצלם תמונה המתייחסת למשפט אחד מתוך מה שנמצא בדף הלימוד או בשני הקטעים שבמצגת. כדאי שיקחו איתם את דף הלימוד כשהם יוצאים מהכיתה.

את התמונות שצולמו כדאי לשלוח בקבוצת הווטסאפ הכיתתית. מורות שיודעות לעבוד עם **whatsapp web** – יוכלו להקרין את הקטעים על הלוח. ניתן לבקש גם מאחד התלמידים שבקבוצה. הגיוני שהם יודעים גם כן לעבוד עם זה. הנה הסבר:

1. מתחברים למחשב בכתובת web.whatsapp.com.
2. באפליקציית ווטסאפ, אצלכם בסמארטפון - בוחרים מהתפריט (שלוש הנקודות האנכיות למעלה, בראש המסך) את האפשרות **whatsapp web** - סורקים עם המחשב את הקוד המרובע של המסך, והופ! אתם מחוברים למחשב.

כך תוכלו להקרין את התמונות. כדאי לתרגל זאת קודם בבית. לכיתה - אל תשכחו לארגן מראש אמצעי הקרנה וכל הקשור בכך. כמו כן אל תשכחו להתנתק בסוף – מאותו מקום בתפריט באפליקציה, או במסך.

חשוב להקרין את התמונות, להתייחס לתמונות התלמידים ולתת להם מקום. תלמידים שיודעים להוסיף כיתוב על התמונה עצמה – זה מבורך.

מבחינת התוכן, נאמר שצילום, כמו כל מדיום של יצירה, יכול להוסיף מימד פרשני לפסוק, לרעיון, לדמות, למקום ולכותרת.

לאחר הקרנת התמונות נוכל לשאול:

👉 מה הוסיפו לנו התמונות לטקסט שלמדנו?

👉 מה למדנו היום? מה היה מעניין? מה התחדש לנו?

👉 האם הדברים גרמו לנו לפקוח עיניים אל השובב אותנו?

בהצלחה!